

Natis 12.000. Stajerc stane za celo leto samo 60 krajcarjev.

Štajerc.

redništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem posloplju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Kopisi se ne vračajo in se morajo
dajati do ponedeljka pred izdajo do-
tlačne številke vpsolati.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

ev. 24.

V Ptuj v nedeljo dne 1. decembra 1901.

II. letnik.

Kmetje pozor!

Kdor se hoče naročiti na „Štajerca“
za celo prihodnje leto 1902, in nam z naro-
čilo ob enem tudi pošlje celo naročnino
v znesku 1 krono 20 vin. dobival bode letos
za novega leta naš časnik **zastonj**.

Ne več po starem kopitu!

Kmetje! ako komur postane noga večja,
ne bode mu je novega kopita, po katerem se
mu napravi črevelj, ker bi ga drugače
ne mogel čal. Dnševno obzorje naše postalo je večje,
kmet začel je premišljevat, da sme tudi on
zahtevati svoje pravice, treba mu bode tudi
kaj novega kopita, ker je prejšno, to je
sedajno, postarano, premajhuo. In kako
izraža kmet svoje želje drugače kakor
prej, da si voli take zastopnike, kateri
imajo srce za njegove težnje, za nje-

Moj prijatelj Ribničan.

Poznate Ribničane ali kakor sami pravijo Rajbn-

Ne tako začudeno gledati! Jaz pa vem, da jih
poznate. No, ker ne morete uganiti, bom vam po-
kazal. Ribničani so tisti možje, katere včasih vse
pričakuje: otrok bi rad lesenega ptička, ki
ne piska, materi se je strla kuhla in izginila lesena
kopa, oče pa zelo potrebujejo novo rešeto. Samo de-
tje ni mnogo za nje, kajti kdor dela s kuhlo,
ne more le tisti jesti, ki ima tako široka usta
kot vela tercijska, kadar zija v „Fihpos“ ali v
novega očeta. Da bi se dekle še malo poigralo s
domom, ki zadi piska, kaj še! Sicer se že rada igra
z igrom, pa tisti mora biti živ in najmanj pet
in visok, ter mora imeti mesto trdega kljuna mehek

govo trpljenje, da si voli poslance, kateri
bodejo tudi zares poslanci za kmeta.

Kmalu bodejo se začele volitve za de-
želni zbor. Koga toraj naj voli kmet?

Največji in najboljši učitelj celega sveta
naš odrešenik je rekel: Moje kraljestvo ni
od tega sveta!“ In kaki so njegovi sedanji
učenci in zastopniki? Kaki so oznanjevalci
njegove presvete vere? Častihlepno in vla-
deželno se potikajo povsod drugod, samo
tam ne, kjer bi jim bilo treba. Gospod njim
je ukazal: „Idite in učite vse narode“,
tedaj „učite“ jih, ni pa njim ukazal, da
bi se brigali za posvetne želje, dobro
vedoč, da ne more ta, kdor ima skrbeti
za duševno blagostanje svojega bližnjega
služiti dvema gospodoma, to je, da bi tudi
skrbel za njegove telesne potrebe. Naši
gospodje duhovniki naj skrbijo toraj za
naše duše, naj nas in našo deco poduču-
jejo v svetih resnicah, naše druge zahteve

nos in pod njim lepe brčice. Saj se poznamo, ve
rudečelične stvarce božje!

No, zdaj pa gotovo že vsi veste, kdo so Ribni-
čani! I nu, seveda, rešetarji so, rešetarji, „ki hodijo
po svejt, po zimi in polejt“.

Jaz sem rešetarje zmiraj rad imel. Toda najrajši
imam velikega Janeza, s katerim sva se že prej spo-
znala, ko sem prve hlačke dobil. Bila sva si velika
prijatelja v mojih mladih letih, a tudi zdaj sva ve-
sela, kadar se na sejmovski dan snideva, če ravno sem
že cel mož in mi moj stari znanec ne pravi več: ti
Jožek, ampak gaspud Jožef.

Pa tudi ni karsibodi ta moj rešetar. Ko se od-
odpravi z doma, ima na svojem hrbtu toliko rešet
in druge „sühe robe“, da je višji kakor lemlerski
turn — saj meni se je včasih tako zdelo. In govoriti
zna, govoriti! Ko bi ga vi le enkrat slišali! Kako
lepo popisuje kraje, slovenske in nemške, hrvatske,
ogerske in laške, po katerih je že hodil

pa naj pustijo v miru. Vsa čast našim duhovnikom kar se tiče cerkve in naših duš, kar se pa tiče naših drugih potreb, za te si bomo skrbeli sami!

Toraj duhovnika ne bomo in ne smemo voliti. A tudi po njihovi volji ne bomo volili! Pri volitvi za državni zbor izrekla se je od klerikalne strani vnebovpijoča predrznost, da se brez volje duhovnikov ne bode volil na spodnjem Štajarju nikdar nobeden poslanec. Vsi spodnještajarski kmetje so toraj brez prostosti svoje lastne volje in vendar nam ravno isti duhovniki oznanjajo z prižnice ali kancelna kot versko resnico prostost — človeške volje.

Ali se torej tudi naj pri nas uresniči oni izrek modrega starega Rimljana, ki je rekel od svojih duhovnov, da se eden ovemu nasmeje, ako se srečata? Bog nas obvari! Toraj tudi po volji naših gospodov duhovnikov ne bomo volili.

Ali bomo zopet volili za naše zastopnike naše doktorje?

U! ta pa bi bila najbolj nespametna!

Kdor nas tukaj guli in dere, kdor nam neče niti zastonj denarja zmenjati v drobiš, kdor nam posojuje denar, ne da bi nam hotel pomagati, temveč da bi nam ložje prodal dom, takega človeka naj si volimo za poslanca? To bi bilo ravno tako nespametno, kakor nam pravi stari modrijan ono bajko ali pripoved od žab, katere

In za uhami jih ima kakor kako živo dekle. Pa še kakšne muhe ima tam skrite. Povem vam, da me je včasih trebuh bolel od samega smeha, ko mi je pripovedoval svoje „te luštne štikelce“.

Smeh je dober za želodec. Da ne bo treba za drag denar kupovati marijacejskih kapljic, vam hočem rajši par Janezovih veselih zapisati.

1. Janez prvokrat pri velikonočnem izpraševanju.

Ko je bil Janez petnajst let star, moral je v postu k izpraševanju, kakor tudi drugi fantalini. Ta pot je bila za njega huda, kajti s katekizmom si nista bila ravno dobra znanca. Tega mu pa ne smemo zameriti, ker v prejšnjih časih še ni bilo toliko šol, ko sedaj. Da se na cesti na in sejnih tudi ni mogel naučiti krščanskega nauka, to si lahko mislite.

Pa vkljub temu je bil moj rešetar zmiraj „fejst“ dečko: kjer mu je zmanjkalo pameti, tam je moral jezik pomagati.

Že koj pri vstopu v kaplanijo zadela ga je mala

so si izbrale za kralja — štokljo. Zato pa jih ta kralj požira tudi brez vse skrbi.

Ne, dohtara pa že ne! Toraj koga naj voliš kmet?

V srednjem veku bil je vsak stan strogo ločen od drugega. Vsak je zastopal svoje zahteve sam. Seve ne sme se pisalcu tega vrst predbacivati, da bi zagovarjal temu čase srednjega veka, a vendar je bila ideja, da je vsak stan svoje zadeve zahteval v svojem in iz svoje sredine izbranem članu vredna našega posnemanja. Toraj nas kmet naj zastopa mož iz naše sredine, to je kmet.

Kmet bo imel srce za kmeta, kmet pozna svoje težnje, kmet bode delal za kmeta, dobro vedoč, kje ga čevlji tiš, dobro vedoč za slabé žalostne razmere spodnještajarskih trpinov.

Neki dohtar je izrekel na nekem zborovanju, da kmet ne more in ne sme zahtevati, da bi ga volili za poslanca, ker je za to premalo učen. Oho! ta pa je bog gospod doktor! Prvič imamo mi kmete, kateri morda ravno toliko znajo o splošnih omiki kakor gospod doktor, ne oziraje se na to, da znajo kar se tiče kmetskih zadev dev trikrat toliko kakor vsi dohtarji. Gotovo bode kmet tudi sè svojo prosto govornico, katera mu prihaja iz dna sreča deželnem ali v državnem zboru, kazoč svoj žuljave roke in od skrbi upadlo svoje lice več dosegel, kakor še tako izurjen doktorski govornik, kateri z gromečim učenim svojim

nesreča. Pozabil se je namreč odkriti. Zato ga je kaplan opomnil: „Janez, se ne boš odkril?“ On se je pa hitro odrezal: „Ni trejba, mi nič ni vroče!“ — Seveda je kaplanova beseda obveljala in klobuček je moral z glave.

Pri izpraševanju je prišel Janez prvi na vrsto. Vprašali so ga: „Ali znaš narediti križ?“ On ni pomislil, ampak je kar bleknil: „Seveda ga znam.“ Hitru bi ga napravu, če bi le lejs imau.“ — „Ni ti rešetarsko motovilo, ako tega ne veš, pa povej zakaj je Bog Adama in Evo iz raja napodil?“ vprašali so ga zopet kaplan. — „Zato ju je nagnal iz raja, ker sta mu hotela pojesti najbuljše jabuke“, glasil se je odgovor. — Njegovi tovariši so se glasno nasmejali. g. kaplan pa je nekaj čez uste mrmral ter stopil pred sledečega mladeniča.

2. Janez prvokrat v Ljubljani.

Tega mi sicer ni sam pravil, ker tedaj, ko se je to zgodilo, se še materi štoklji bojda sanjalo ni

glasom govori samo — besede, a srcé njegovo pa ne vé od vsega tega kaj govori ničesar, ker mu ni nič za kmeta mâr, ker tudi tukaj gleda samo na lastni svoj dobiček in — zaslužek.

Toraj ljubi kmetje! ne več po starem kopitu, ampak skusimo enkrat po novem večjem, saj imamo že itak dosti — kurjih oces!

Državna zbornica.

Nek bralec »Štajerca« nam piše, zakaj mi toliko o burski vojski, nič pa o delovanju državnega zbora v našem časniku ne pišemo. No, to ima sledeče vzroke: Ubogi Buri branijo se pošteno proti angleški premoči, v državni zbornici pa se ne more prav nič braniti, tam se ne bije boj za pravico, ampak poslanci delajo le tako, kakor bi se prepirali in za pravice svojih volilcev nastopali, v resnici pa se le čas zapravlja. Glavna šala za poslance so »nujni predlogi«. Nemški nacionalci so takih predlogov vložili že 12, Čehi 20 in slovenski poslanci 9. Včasi so res prav dobre stvari med temi nujnimi predlogi. Pri teh se lahko govorijo lepi govori in v časnikih se tudi lepo bere, ako v njih stoji: Poslanec Žičkar vložil je v zbornici predlog v svrhu zboljšanja štajerskega vinorejstva, poslanec Robič je stavil predlog za regulacijo Pesnice.

Vsi ti predlogi, tako lepo kakor tudi izgledajo, so le švindel. Oni nimajo namena kaj za kmečki stan doseči, ampak samo namen, posvetovanje v zbornici zadržavati. Ta švindel je v zadnjem času že tako visoko zrastel, da je celó Njega Veličanstvo cesar pri večih nagovorih poslance opominjal na dolžnost njihovega pomena in jih nagovarjal, naj nikari posvetovanja v zbornici še nadalje zabranjujejo.

Ali ljubi »Štajerc«, bo kdo vprašal, kaj pa naj naši poslanci počnejo, ako oni naših željâ v zbornici

da bi me mojim starišem podarila, zapisal sem le, kar so mi oče pravili.

Janez je prišel enkrat na poti iz Ljubljane na Gornje Štajersko v našo hišo prenočevati. Nikoli še prej ni videl kakega večjega in lepega mesta. Zato je takoj pripovedoval mojim ljudem, kako je v Ljubljani. Pravil je: „V Iblan' je hiša pri hiši, pa cirku pri cirkvi; v cirkvi je oltar pri oltarji in na oltarji svetnik pri svetniki; a če se enemu prikloniš, pa drugemu hrbet pokažeš, pa spet ni druga ko zamira.“

„Biu sem pri škofovi mejši, pa se mi nej nič dopadlo. Šejst duhovnikov mu je moralo pomagati. Pa so ga na stou posadil (posadili), pa so mu kapo na glavo djal' (djali), pa so ga spet pokadil' in mu bukvicah kazal' pa je še vendar morau tu in tam kateri drug gaspud namesto njega brati. Naš ta mal' kaplan so buljš (boljši), oni znajo sami mejšovati. Na kori pa so bli pevci in godci. Pa so omejli tudi tudi druge štrumente ko rajbuški: trije so prekle

predlagati ne smejo! Kako se naj žalostni položaj naših vinogradov zboljša, kako se naj regulacija Pesnice izpelje? Ja dragi kmetič, med poštenim delom in švindelnom je velik razloček. Spomladi se je 800 milijonov kron za vodne ceste in regulacije vodá dovolilo. Takrat sta tudi vrli profesor Robič in razumni dr. Ploj v zbornici sedela, ali govorila nista nič, naj bi se za tisti denar regulirala tudi Pesnica. Danes, ko je ves denar že za Galicijo, Češko in Moravsko določen, danes zaženejo naši gospodje velik krik, ki nič več ne pomaga. Spomladi naj bi bili le besedo govorili in denar bi se bil dovolil.

Ravno tako neokritosrčno delajo naši poslanci, kjer se tiče varstva našega vinogradstva. Ko se je carina na italijanska vina znižala, so tudi že naši slovenski poslanci sedeli v parlamentu, mi pa nismo slišali, da bi se bili ti gospodje proti temu odločno postavili. Tudi pri nagodbi z Ogersko ni noben sloposlanec zahteval, naj bi se bila kakšna carina na ogerska vina nastavila. Danes delajo vsekakor špetakel, ker nič ne pomaga, v dveh letih pa, ako pride carina na obravnavo, potem bodejo zopet tako govorili, kakor bodejo hoteli vinski trgovci.

Ako bi poslanec Robič hotel v resnici za regulacijo Pesnice kaj storiti, potem bi mogel on v deželnem odboru h kateremu on ja spada, to stvar izpeljati. Ako je on izpeljal, da se mu bo njegov lastni vinograd od deželnega odbora z vsoto 20 goldinarjev na novo nasadil, potem zamogel bi tudi 100.000 gld. za regulacijo Pesnice pridobiti. Ali odkrito rečeno, njegov vinograd mu je veliko več veselja naredil, kakor regulacija Pesnice.

Kar se pa tiče sleparije z vinom, tu morajo vse občine poslati peticije vladi in državnemu zboru, da se pri obnovitvi nagodbe in carine naredi red. In ko pride potem obravnavo o nagodbi in carini, potem morajo poslanci odpreti svoja usta. Ako pa tega ne storijo, potem je njihovo vpitje za prihodnih deset let — švindel.

(hlode) grizli, štirji so plečete s šibami čohal', pred njimi pa je stau kuštrav človk, ki jim je s palco žugau (pretil), da so bulj hitel'.“

3. Kako je Janez imenitnega gospoda razjezil.

Hodil sem že v šolo in sem tam slišal od lepega, a včasi tudi premalo od tiste velike mlake in od ladij, katere meče burja ob pečine. Zato sem bil zelo vesel, ko se je nekega večera pri nas oglasil moj ljubi znanec Janez. Komaj je odložil svoje blago v kot za vrate in se vsedel na klop pri peči, sem ga vprašal, če je že videl morje. Odgovoril mi je: „Seveda sem ga že večkrat videu, po dnejni no po noč, zjutraj nu zvečir, pa še voziu sem se po ladiji.“ Ker mi je menda na očeh bral, kaj bi rad, mi je začel pripovedovati, kako lepo je v Trstu zvečer ali zjutraj, ko pozlati solnce s svojimi žarki vodo. Vse to mi je tako živo popisal, da sem bil potem celo noč v Trstu in na morju — a žalibog samo v sanjah.

V zahvalo sem mu rekel, da bi rad znal tako lepo govoriti kakor on. „Vejš Jožek, ni dobro, če

Nekoliko odgovora lističu „Naš Dom“ gledé štev. 11.

Kako nas „Naš Dom“ „Domaček“ ali kakor ga nekateri imenujejo „lažnjivi Tomažek“ rad ima ali črti, ker se toliko z nami bavi, se iz tega razvidi, ker se v njegovi ednajsti številki bere ime „Štajerc“ skupaj 81 krat.

To kaže, da Tomažek že možganov nima, pravljica pa pravi: Iz praznega žaklja se ne more moka iztresti.

Ta list se peni od same besnosti, ker njegovi uredniki uvidevajo, kako se „Štajerc“ med ljudstvom vedno bolj in bolj razširja, in ker razsodni ljudje nočejo v Tomažekov gnil rog trobiti, temveč raje z odkritosrčnimi ljudmi občujejo.

Hvala lepa, „Tomažeku“ za reklamo, bolj ko on naš list zmerja, več naročnikov dobimo, ker sedaj že živimo v 20. stoletju napredka, da vsak, kateri ima količkaj zdravo pamet, lahko sam prevede, katera pota so prava, da ne zagreznemo nazaj v temne srednjeveške razmere.

Seveda se „Tomažeku“ možgani vrtijo, ker mu le „Štajerc“ po glavi roji, bati se je, da bo Tomažek od jeze razpočil, ko kaplani morajo „giftnega Tomažeka“ podpirati in globoko v žep poseči, razsodni kmetje ga pa nočejo naročiti, ker previdijo, da je ta „Tomažek“ in njegov zlo bolani oče „Gospodar“, le za mežnarje, tercijalke in farovške kuharice pisan; take bedarije niso eno fajfo tobaka vredne, ne pa eno celo krono. Od same nevošljivosti hoče v št. 11 od 10 oktobra „Štajercu“ slabo srajco radi necega dopisa „iz Šmarja pri Jelšah“ obleči, namreč srajco lažnjivosti, za srajco lažnjivosti pa nikdo ni bolj sposoben kakor ravno on, kar se iz sledečega razvidi:

ma človek predoug jezik, ki črez zobe sejga, ker se lahko vgrizneš v njega ali te pa kdo drug lahko po njem udar'. Tudi meni je že neki velik gaspud dau po zobeh. Bui sem še mlad in neumen, ko sem neko noč prenočevau v Gorici u veliki oštariji. Taj je tudi hodi u nek gaspud z zlatim križom na prsih. Kadar je bui malo pijan, je rad šeu v prvo hišo, ki je za navadne pivce in jih je za norca imeu. Tudi tisti večer je prišu in se je spravu nad mene. Vprašau me je: „Ti ribniški potepuh, ali še živi tisti rešetar, ki je svojega konja stradati učil?“ Mene je to hudo speklo, zato mu nisem hoteu doužan ostati. Rekeu sem mu: O živi še, živi, pa zdaj nima več kajna, (konja) zdaj ma osla osla. Pa vejo gospud, kak razloček je med tistim oslom in med njimi?“ Gospud se je mojim besedam začudiu in me vprašau: „No, kakšen pa?“ Jaz se mu odrejžem: „Razloček je ta, da majo oni prejdi križ, osu pa zadi“, Gaspud je skočil v mene in me je tako za uhe trejsu, da sem vse zvezde videu“. „Zakaj ga pa niste hitro za odpuščanje prili? sem ga vprašal. Sem kričau: „Saj ni nobenega razločka! pa ni nič pomagalo.“

4. Kako je Ribničan Urban konja jesti odvadil.
To kar mi je Janez pravil od tistega hudega

V „Našem Domu“ je pisano: „Ti „Štajerc“ praviš, da je prišlo na kant kmetijsko društvo v Stranica. Laž je to, ker tam takega društva ni bilo.

Ti praviš, da je prišlo konzumno društvo v Verpetah na kant. Laž je to, ker tam takega društva nikoli ni bilo. Ti praviš, da je prišlo kmetijsko društvo v Šoštanju na kant. Laž je to, ker je društvo prostovoljno in z dobičkom prodalo svoje imetje trgovcu.

Ti praviš, da je prišlo kmetijsko društvo v Grižah na kant. Laž je to, bi skoraj rekli, kajti kdor se trikrat zlaže, se gotovo tudi četrtokrat.

Zlagal si se tudi nadalje, da bi bil g. župnik Mikuš najbogatejši župnik v naši škofiji. Zlagal si se, ko si mu pripisal, da ima 50.000 premoženja“ itd.

Na ta nečuvani napad mu odgovorimo, da le „Fihpos“ prav nesramno laže, in more zato tudi patent dobiti, kakor za vsako drugo iznajdbo.

Na vse grlo mu povemo:

Konzumno društvo v Verpetah je z dihnilo 6 majnika 1900 in tudi z tistim zavezano konzumno društvo v Stranica se je podrlo.

Le poprašaj „lažnjivi Tomažek“ na Frankolovem.

Mi pa še več vemo, odborniki so plačali po 50 do 200 kron, udje pa po 80 kron.

Konzumno društvo v Šoštanju je nehalo, ker se je skazovala zguba. V Grižah je prišlo konzumno društvo na kant, pa hitro so 3 bogati kmetje za odbornike na pomoč prišli, da ga še po malem podpirajo, od novega leta 1901 ga pa ni več.

Priklopljeni članek iz „Slov. Naroda,“ v konzumnem društvo v Frankolovem, kaže da se tudi temu društvu tla majajo.

Gospod župnik Mikuš ima pa še precej več kot 50.000 premoženja, in so le morebiti še bogateji

gospoda, se mi ni nič kaj do padlo, ker — no, vam že povem — ker je bil pri nas doma in v šoli tudi velikokrat hud „potres“. Zato bi bil rajši kaj zvedel od tistega Ribničana, ki je konja stradati učil. Prav ljubeznivo sem ga prosil: „Janez, povejte mi še od tistega, ki je konja jesti odvadil.“ Janez me je malo po strani pogledal, potem pa venderle začel: „Vejš Jožek, to pa ni res, to so si ljudje zmisli“, da bi nas jezil. Pa tebi bom povedau, kaj govorijo.

Tisti Rajbnčani, ki prodajajo lonce nu sklejde, ne nosijo robe na hrbti, ampak majo kajne (konje). In bui je nek rajbniški lončar, ki svojemu kljusetu jejsti ni privošču. Izračuniu je, kulko profita bi imau, če bi kajna jesti odvadiu. Slišau je, da se da kajna veliko naučiti, pa si je misliu, zakaj bi se potem tudi stradati ne naučiu. In dajau mu je 10 dni samo dvekrat na den slame, drugih 10 dni le enkrat na den kopriv nu osata, potem pa nič več. Dva dni je še šlo z dejlom in Urban je že bui veseu, tretji den je postau kajn slab, a lončar je misliu, da se mu le po jejsti toži, četrti den pa je poginiu. Tedaj pa je Urban rekeu: „Glej jo glej mrho, komaj sem jo jesti odvadiu, pa mi crkne!“

(Konec sledi).

župniki, katerim je 50.000 malenkost nad tem zadržujejo, da je bil g. Mikuš za najbogatejšega župnika v škofiji proglašen.

No „Tomažek lažnjivi“, kaj bodeš pa sedaj porekel?

Najbolje je, če se na prsi trkaš, kmete pa za odpuščenje prosiš in rečeš: prosim odpustite mi, ker si drznem vas tako nesramno nalagati, verjamite meni „lažnjivemu Tomažeku“ in mojemu „Gospodarju“ še manj ko dosedaj, ker le tedaj imate kmetje up, še kedaj srečni postati.

Kako bi kaj bil „Tomažek“ ponosen, če bi ga drugi listi osemdesetkrat samo v eni številki natisnili.—

Mi delamo le za blagor, korist in omiko kmeta, in se prav veselimo da Tomažeka naš razširjeni list tako hudo v želodec peče, da ne more spavati. Tomažeka jezi, da ima „Štajerc“ toliko število naročnikov, pa saj to ni čuda, če kmetje „Tomažeku“ hrbet obrnejo, ker večinoma berila v „Tomažeku“ je samosvoja hvala, katera po starem pregovoru še nikdar ni nič veljala ali pa samo hujskanje, kar pa pravicoljubecim ljudem ne ugaja, zatoraj tudi razsodni kmetje rečejo „Adijo Tomažek“.

Za poduk in pojasnjenje se bere v „Slov. N.“ št. 248 od 28. oktobra t. l. sledeče:

K o n z u m n o d r u š t v o n a F r a n k o l o v e m .

Seme gospodarske organizacije, katero je zasejal na Kranjskem najšpekulativnejši ljubljanski advokat in iz katerega naj bi vzknilo kmetom obilega sadu, katero pa istinito le „Njemu“ polni večno nenasične žepe, se je razplodilo že tudi na Štirnem v bujno cvetje, katero so z veliko vnemo začeli negovati nekateri štrebarski in njih lačni pilepki.

Tudi Frankolovo je osrečil neki provizor leta 1898 kmete s svojim famoznim kmetijskim, prav izgovorjeno konsumnim društvom in računski zaključek za leto 1900, ki leži pred nami, izkazuje, 69 K 6 h. čistega dobička.

Seveda morejo toliko čistega dobička izkazati samo taka gospoda in samo taki revizorji — o politična oblast! — ki so baš zbrani okrog slavnoznanega „Gospodarske zveze v Ljubljani“.

Oglejmo si toraj to imenitno bilanco, ki nam je prišla slučajno v roke, in konstatujmo, kako so ti umetniki pri falzificiranji bilanc v svoji čudni brezvestnosti dospeli do gori imenovanega čistega dobička!

Navihani sestavitelji te bilancee izkazujejo:

Imetja: naloženi denar 261 K, 2. blago 14181 K 46 h, 3 inventar 1110 K 36 h, 4. terjatve na blagu 2952 K 4 h, 5. združno poslopje in zemljišče 8892 K — vkup imetja 27396 K 86 h. Pri tem je pa pomisliti, da je v blagu vštetega najmanj za 5000 K vina, katerega se bo do polovice, to je za 2500 K. pokvarilo, kajti vino je iz leta 1898, ko je bila priznana slaba letina in se ga toliko gotovo spremeni v jesih.

Od terjatev, katere ima društvo, terjati je nedobitnega do 3/4 toraj 1968 K. Hišo so cenili za 2292

K, preveč kajti ko so jo kupili pred 2 letoma, dali so zanjo 6600 K in inventarja so zaračunili vsaj 300 K preveč, vkupno so toraj izkazali preveč imetka, dasi še priretiranega 20336 K 86 h.

Nasprotno temu pretiranemu imetku pa znašajo:

Dolgovi 1. na blagu 1995 K 20h, 2. na posojilih 21440 K, 3. dolg na posestvu 2580 K, 4. združni deleži 987 K; vkup 27002 K 20 h. Ako odbijemo od tega dolga faktični imetek po odbitku preveč zaračunjenega blaga in previsoko cenjene združne hiše v znesku 20336 K 86 h ostane istinitega deficita 6665 K 34 h. Vse to je nekako približno izračunjeno, faktična izguba je pa najbrže še večja.

Sedaj pa vprašamo slavno „Gospodarsko zvezo v Ljubljani“ in nje za blagor kmetov tako nadvdušenega načelnika, slaboznanega dr. Žlindro, kdo bo pokrtil ta ogromni deficit pri tem kmetijskem društvu!? Ubogi opeharjeni kmetje gotovo ne, kajti vsi niti svojih deležev ne morejo poplačati! Morebiti pa zopet seže ožlindrani eksminorit v svojo globoko, od kmečke budalosti napolneno bisago in daruje znova **iz svojega** 2000 kron. Slepništvo!

Končno se čudom čudimo, da se je naš sicer mirni in za koristi svojih župljanov v resnici vneti gospod župnik Presečnik dal zapeljati od tacih, le za svoj žep skrbečih prefrigancey v nadzorstvo kakor so voditelji frankolovskega kmetijskega društva, njim na čelu „ravnatelj“ in črevljar Volave.

V pojasnilo moramo kmetom še dodati, da ti gosp. imenujejo taka svoja društva kmetijska društva, kar pa je le samo slepilo, ker v resnici so to le konsumna društva, ali po domače — kramarije, ki so kmetu le v nesrečo.

Razne stvari.

Iz mariborskega porotnega sodišča. Porotno sodišče v Mariboru je 16. novembra obsodilo 57letnega tesarja Jakoba Grliča iz Trotkove, sodni okraj Št. Lenart, zaradi umora na smrt na vešalah. Grlič je imel znanje z omoženo Heleno Kocbek. Dne 11. avgusta sta Jakob Grlič in Helena Kocbek pijančevala po raznih gostilnah in naposled odšla proti domu. Dobro uro pozneje je prišla Helena Kocbek v hišo nekega Zdravca in je povedala, da ji je Grlič trebuh preprepal. Helena Kocbeck je vsled tega umrla. Pred smrtjo je preiskovalnemu sodniku povedala, da se dotični večer ni hotela Grliču udati. Grlič je rabil silo in jo je potem zaklal. Pri obravnavi je Grlič priznal svoje dejanje, trdil pa, da je Heleno Kocbek zaklal, ker mu ni hotela povrniti nekaj kron, katere mu je bila dolžna. — 20. novembra sedel je na zatožni klopi 26letni ključavničar Janez Soršič mlajši iz Maribora. Zatoženec ukral je pričetkom julija pri svojem očetu na stanovanju bivajočemu mizarskemu pomočniku Francu Langu iz zaprtega kofra 820 kron, v katerem je imel Franc Lang spravljene in kateri znesek je bila dedščina Langova po očetu. Lang je ključce nosil vedno seboj. Soršič ko je bil sam doma, odšraufal je pokrov

na kofru, vzel ves denar in potem pokrov nazaj pritrdil. Še tisti dan je zatoženec zapustil Maribor, si kupil novo obleko in se odpeljal na Ogrsko, kjer je ves denar lahkomišelnost napravil. Ko mu je denarja zmanjkalo, šel je peš čez Budapešto na Dunaj, potem čez Štajersko in Kranjsko v Trst in se ondot vrnil v Maribor, kjer se je sam predstavil žandarmeriji. — Sodišče ga je obsodilo na tri leta težke ječe. — Istega dne se je vršila obravnava zaradi menic (bekselnov) proti večkrat kaznovanemu Francu Klešicu in njegovi ženi Mariji, najemnika v Hvaletincih. 44 letni Klešič rojen pri sv. Lovrencu v Slov. goricah in njegova 37letna žena rojena v Trebetincih ponarejala sta že več let menice, ker sta bila na svojih posestvih zadolžena in na tak način izvojevala posojila iz ptujskih denarnih zavodov. Ko je ena menica potekla, naredila sta drugo in tako zamogla svojo sleparijo nadaljevati. Vendar se ponarejanje gledé Franca Klešič ni moglo dokazati, pač pa je to večkratno hudodelstvo priznala njegova žena sama. Franca Klešiča je sodišče oprostilo, njegovo ženo Marijo pa je obsodilo na tri leta težke ječe. — 21. novembra imel se je zagovarjati 24letni želarski sin Matija Lukovnjak iz Presberga, ker je 4. avgusta v prepiru s pijanim Andrejem Friedovom v Velki Jamici zabodel z nožem krčmarico Marijo Žingovič v njeni lastni gostilni, da je še isti večer umrla. Zabodel jo je v desno stegno. Zatoženec se je izgovarjal da je bil pijan in da ni vedel, kaj je isti čas počel. Lukovnjak bil je že večkrat kaznovan, enkrat zaradi težke telesne poškodbe cele tri leta. Sedaj je dobil za svoje junaštvo 7 let težke ječe. — Dne 21. novembra sedel je na zatožni klopi 39letni Štefan Karo, kočar v Stojnicah pri Ptujju ker je svojega dveletnega pastorka Franceta Preloga mučil tako grozovito, da je otrok vsled dobljenih ran še tisti dan umrl. Obsojen je Karo na 6 let težke ječe, poostrene vsak mesec s postom in trdim ležiščem. — Dne 22. novembra obsojen je bil na smrt 30letni pekovski pomočnik Miklavž Miklenič rojen v okraju Pregrada na Hrvaškem, zadnji čas službujoč v Vuzenici pri Marnbergu, ker je vstopil svojo ženo. Miklenič oženil se je v letu 1896 v Gabru, čez par let pa zapustil svoj kraj in ženo ter vstopil v službo v Vuzenici kjer se je izdal za samskega. Seznanil se je kmalu na to z sestro svojega gospodarja in ji je obljubil jo v zakon vzeti. 6. julija letošnjega leta peljal se je s svojo ljubico namenjen ogledati si neko pekarijo v Podčetrtku, a že med potjo v Mariboru so ga aretovali, ker se je mariborski oblasti brzojavno iz njegovega rojstnega kraja naznanilo, da je Miklenič na sumu, da je umoril svojo ženo. Preiskava je dognala, da se je Miklenič peljal 12. junija v Desinič in tam pri svojem okrajnem glavarstvu prosil za razporočitev s svojo ženo, a tega ni dosegel. Na to spremljala ga je njegova žena na potu po železnici, čeravno ji je Miklenič rekel, da ne mara za njo in da ima že drugo. Vožni karti sta kupila do Vuzenice, a izstopila sta na predzadnji postaji to je v Vuhredu mesto v Vuzenici in potem šla pri slabem potu peš proti Vuzenici. Med to potjo nahaja

se nek potok, kateri je ravno ob tem času narastel, in v ta potok je potopil svojo ženo, katero so čez en mesec pozneje pri Vumbahu potegnili iz vode. Izkazalo se je, da je to Miklašičeva žena in da jo je umoril njen mož. — 25. t. m. zagovarjal se je Jakob Dokša posestnik v Polstravi rojen v Obrižu, 25 let star, pred istimi porotniki zaradi umora. Babica njegove žene Julijane Dokše rojene Jakl. Katarina Pugelnik, je dala svoje posestvo njej in njenemu možu zapisati s tem pogojem, da bodeta to posestvo posedovala ta dva še le po njeni smrti. Dne 1. oktobra t. l. je delala Julijana Dokša celi dan na polju. Ko pride zvečer domu ne najde svoje babice in njen mož njej reče, da je otišla na Hrvaško. Dokazalo pa se, da je Jakob Dokša umoril Katarino Pugelnik s krampom, ko je gnoj kidal in jo zavlekel v klet. Ko je Jakob Dokša s svojo ženo večerjal, pride k njemu Georg Lončarič, hlapec v Polstravi. Po večerji sta pila Dokša in Lončarič pol litra žganja in Dokša je povedal Lončariču, da je ubil babico svoje žene, in da jo ima v kleti skrito. Ker pa je pretežka za njega sama, je prosil naj mu jo Lončarič pomaga zavleči v Dravo. Nato sta ponoči navezala mrtvo Katarino Pugelnik na drog (kol) in jo zanesla v Dravo. V Šribovcah na Hrvaškem so zakopali truplo, katero je Drava izvrgla. Kmalu je prišla sodnija zločinu na sled. Odkopali so truplo že 2. oktobra in našli na njem 12 težkih ran. Dokša je obstal zločin in je bil obsojen na štiri leta težke ječe, med tem ko je dobil Lončarič za to, da mu je pomagal spraviti truplo v Dravo štiri mesece ječe. — Istega dne se je vršila tudi sledeča obravnava: 37 letna Alojzija Letnik, hči 67 let starega Bartolomeja Letnika v Spodnjem Gasteraju, se je omožila z 62letnim Janezom Deutschmannom. Dne 2. septembra t. l. napil se je Janez Deutschmann nekoliko žganja in se je s svojim starim Bartolomejem Letnikom nekaj sporekel. Kregala še sta se tem bolj, ker je bil Letnik že itak na njega nekoliko ljubosumen, misleč, da ni razmerje med njegovo ženo Alojzijo in njenim očetom popolnoma pravo in krščansko. Bartolomej Letnik pograbi železne vile in udari svojega zeta Janeza Deutschmanna petkrat po glavi. Potem pa gre iskat svoje hčeri, katera je tudi bila od žganja pijana. Nato se zopet povrne k Deutschmannu, kateri se je v svoji krvi valjal in je stokal. Kakor je Letnik dne 23. t. meseca sam izpovedal pred sodnijo, se mu je zet smilil, ker tako milo javče. On si toraj misli, da mu tako ni več drugače za pomagati, zato pa gre po sekuro in ga udari zopet 5 ali 6 krat po glavi. Ker mu sekira odpade in je on ne more najti, zgrabi eno lato in udriha tako dolgo po svojem zetu, dokler je bil ta popolnoma miren, to je — mrtev. Kakor se je sodnijsko dokazalo, imel je Deutschmann 32 ran. Otrok še komaj 5 in pol leta star, kateri je vse videl izpove pred sodnijo, da je Letnik, ko je tolkel po Deutschmanu zval svojo hčer: „Lojzika pojdi pomagat klat!“ Radi tega se je tudi morala ta zagovarjati pred sodnijo. Sodnija je obsodila 67 let starega Bartolomeja Letnika na smrt, njegova hči je bila oproščena. — Alojzija Germič in

Marija Kaluša so se zagovarjale 26. t. m. pred istimi porotniki, ker so moža Alojzije Germič, toraj zeta Marije Kaluše, ubile in svinjam skuhale; ker še ni dočas obravnava končana, poročali bomo o tem prihodnjič.

Od Male Nedelje. (Lovci pozor!) Lovci občine radoslavske imeli so 29. oktobra lov. Shod bil je napovedan pri g. Jak. Klemenčicu. Prav židane volje odšli so na lov, med lovci sta bila tudi J. Klemenčič in Franc Marinič, gostilničar iz Radoslavec. Prišedši na mesto lova, postavila sta se zgoraj imenovana vsak na svoj prostor kakšnih 40 stopinj narazen. Kmalu na to pribeži zajec med njima in Marinič ga ni z prvim niti z drugim strelom zadel, namreč zajca, zadel pa je Klemenčiča v levo oko in tudi levo nogo. Sedaj postal je velik krič in lov je bil skončan, šli pa so tudi s praznimi torbami domov, Klemenčič pa še tisti dan v bolnišnico v Radgono, kjer mu bodejo srote izkopali. Pritožba vložena je že pri sodnji in radovedni smo, kaj se iz tega izcimi.

Iz Noršinec pri Ljutomeru. Požarno društvo v Noršincih imelo je dne 24. novembra pri gostilničarju Marko Vaupotiču tombolo. Darove naprosila sta blagajnik Franc Rontaša iz Noršinec in Anton Kramberger iz Babinec. Ko je tombola minola, je naš dobri načelnik Marko Cajnko iz Babinec denar pobral in jo popihal veselo domov, namesto da bi denar izročil blagajniku Francu Rantašu. Mi noršinski požarniki toraj prosimo gospoda načelnika Cajnka naj nam blagovoli v „Štajercu“ naznaniti koliko so znašali naši dobitki in želimo na vsak našin, da se ta denar izroči v osmih dneh blagajniku Francu Rantašu. Ako pa gospod načelnik potrebuje več denarja, naj nam pove, bomo v kratkem priredili še eno tombolo.

Noršenski gasilci, Franc Rantaša blagajnik, Jožef Vaupotič a. b. M. Vaupotič namestnik.

Mlad umrl. V soboto dne 23. novembra umrl je v Vičavi pri Ptujju učenec osmega gimnazijalnega razreda ptujskega, g. Franc Plohl. Plohl bil je sin ubožnih kmečkih starišev, ki so pa že zdavno umrli. Vrl, mlad mož vzdrževal se je z lastno močjo in bil plemenit človek in izvrsten dijak. Imel je podporo od dežele, katere pa se je prostovoljno odpovedal in prihranil pri vsemu temu še 500 gold. Njegovega pogreba udeležili so se vsi profesorji in dijaki in gimnazijski pevski kor zapel mu je na grobu pretresljivo žalostinko. Plohl umrl je vsled bolezni na plućih. — Blag mu spomin.

Umor. Pred osmimi leti je okrožno sodišče zaprlo posestnikovega sina J. Šalamona v Slov. Goricah, ker je bil na sumu, da je umoril Marijo Koziša, ki je služila pri njegovih stariših, in sicer zato, ker jo je on zapeljal, in se je nahajala v blagoslovljenem stanju. Dekle je bilo staro 16 let; nekega jutra so jo našli mrtvo. Ker je tedaj manjkalo dokazov, so Jož. Šalamona izpustili. Sedaj pa so dobili novih dokazov, in na podlagi teh so sumljivega Šalamona orožniki odpeljali v ječo v Ptuj.

Svoji k svojim. Lojz od Sv. Marjete pri Ptujju bil je priden, vrl fant. V šoli bil je brihtne glave in ko so ga njegovi stariši dali učiti trgovine, je on tu

postal dober trgovec in kmetje k njemu radi pridejo, ker ga poznajo še iz šole in ker jim pošteno in dobro postreže. Tako je postal Lojz velik trgovec in kmetje mu niso bili nevošljivi, nasprotno, oni so se veselili, da je kmečki sin do kaj višjega prišel. Ali gospod doktor Horvat se je jezil. Temu dopadajo samo takšni kmečki sinovi, kateri grejo navzdol — v nič in tu si je mislil, čakaj ljubi Lojz, ti boš tudi dr. Horvata čutil. In glejte, Horvat je kupil hišo, v kateri je imel Lojz svojo trgovino in mu odpovedal stanovanje. Lojz pa je bil prebrisan in je takoj zraven zidal svojo hišo, veliko lepšo, kakor je Horvatova. Ko je dr. Horvat to videl, postal je jako hud in je dvema komijema, Kranjcu Havelka-tu in Horvatu Lončarič-u (seveda, Horvat ma Horvata rad) preskrbel iz posojilnice denar, da bi ustanovila štacuno in tako uničila Lojza! Kmetje pozor! Kdo stoji vašemu srcu bližje, domač kmečki sin, ali Horvat ali Kranjc. Ako „Gospodar“ še tako močno nastopi za Kranjca in Horvata, pošten Štajerc in Slovenec ostane zvest svojemu bratu.

Poročilo ptujskega svinjskega sejma. Dne 13. t. m. prignalo se je 330 prašičev. Sejem bil je po zunanjih kupcih obiskan dobro in se je blago, ki je bilo prav dobro vrste in poceni, hitro razprodalo. Ker je nastopilo hladno vreme, prihajajo že vsaki petek tako imenovani špehari, kateri svinjsko meso in špeh v razkrojenem stanju pripeljejo na trg. — V petek dne 15. t. m. se je prodajalo: mast od 54 do 56 kr. kilo, špeh od 50 do 52 kr. kilo, krače (šunke) od 44 do 46 kr. kilo, pleča od 40 do 42 kr. kilo, ribice od 68 do 70 kr. kilo, meso za klobase od 52 do 54 kr. kilo, vse v frišnem stanju. Prašičev odpeljalo se je po železnici; v Gradec, v Nendelu v Lichtensteinu po 2 vagona, v Solnograd, v Bistrico na Kranjskem, v Zwetl na Spod. Avstrijskem v Mixnitz in Veliki Florjan po eden vagon.

Od nekod. V Dobju pri Planini rigali so „Fihposovci“ in takšen glas se sliši v deveto vas. Slišal sem ga tudi jaz, dobil v roke „Fihpos“ in videl, da so bili podpisani župan in občinski odborniki. Ali oče tiste kolobocije je bil le „Oberfihposar“ botra pa sta bila „Fihposarstellvertreter“ in „Fihposarsekreter.“ „Oberfihposar“ je tedaj vedoma (menda pa ne lagal?), ko je podpisal občinske odbornike, ker je imel le eden zraven opraviti. „Oberfihposar je pisal, da mora biti okoli cerkve red; zvedel sem pa, da nosi organistovka še sedaj umazane plenice na cerkveni plot. Organist pa ima najbrž tudi nekaj p . . . nature v sebi, ker oblaja zdaj tega, zdaj onega, da je liberelec; še celo žensk ne pusti pri miri. Pa vsi klerikalci, kar jih imajo v Dobju, bi se dali naštetina prste ene roke. Kdor hoče biti pravi klerikalec, mora znati dobro lagati, preklinjati, obrekovati, čast krasti, hujskati, nos visoko nositi, vobče, mojster mora biti v vseh sedmih naglavnih grehah. — Kdor pa tega prav ne ve, med klerikalce it' ne sme. Siromašno ljudstvo se briga le za svoj lačni želodec, ker župnik in organist skrbita, da se ne bodo preobjedli. Prej se je ubogo ljudstvo pohujševalo iz — no,

saj veste od kod in z kakšnimi zgledi, zdaj pa se uči laganja, obrekovanja, sovraštva. Gospod župnik je celo s prižnice ljudem rekel, da ni treba pozdravljati in ker on sam s svojima ženskama ne pozna manire, pa je drugi klerikalci tudi ne znajo. Priporočal je celo neko terecijalko ta . . . co drugim dekletom za vzgled. Ko bi priprosti ljudje ne znali ločiti vere od takih . . . , bi že davno podivjali. — Županov stolec pa je postavljen na žganici; že ve, kje so je največ popili na njegov račun. Sedaj pa, ko imajo tam grižo, pravi župan, da ne gre k njim, ko bi mu kdo tudi „finfar“ dal; da bi kateremu žganice nesel, katero zdravniki priporočajo, o tem se mu še ne sanja; mora vkup devati za druge volitve. — Še to ti moram povedati, ljubi „Štajerc“, da te je mislil župan tožiti, ker si nekaj o njem pisal. Pa naj zdaj tožijo; za pričo in dokaze se ti ni treba čisto nič bati, bodo še drugi kaj slišali. Ne smem pa pozabiti prositi odpuščenja gospoda nadučitelja in gospoda Derniača, ki sta v „Fihposu“ po nedolžnem trpela; odpuščita jim, saj ne vedo, kaj delajo! „Štajerc“! sedaj pa bova počakala, kaj bodo „Fihposarji“ rekli, potem pa dobijo spet po nosu. Potovalec.

Dr. Brumen — pa krompir. Iz Podvine pri Ptujju se nam poroča: V nedeljo dne 17. novembra mislili smo imeti pri nas v Vojskovi gostilnici veselico in res, pričeli smo igrati tombolo. Bilo nas je skoraj celih deset oseb. Ker pa s tega le nič ni hotelo biti, pričel je dr. Brumen govoriti o krompirju in ga hvalil kar se je dalo. Mi pa, ki krompir bolje poznamo kakor dr. Brumen, smo si mislili, naj le govori kar hoče, samo da imamo vedno dva litra vina pred seboj. Ko smo vprašali krčmarico kaj smo dolžni, se nam je reklo, da nič, da je že vse plačano in na to smo zagrmeli gromovit „Živijo!“ in dr. Brumena poprosili, da naj bi še večkrat se pri nas oglasil, seveda ne z prazno mošnjo in nam kaj povedal tudi o govadini, teletini, in piščancih, (ker to je boljše) in makari tudi o repi in korenju, bučah in čebulju, ne samo o krompirju in krompirjevi juhi, ker od tega še nikdo ni debel postal in je k večjemu dobil ime „Krompirček“. Le to se nam o dr. Brumenu ni dopadlo, da ima vedno kakega svojega trabanta seboj, tako nekega šuštarja Bezjak-a in nekega ekskomija, oba iz Ptujja, ko vendar mora dobro vedeti, da smo mi prepametni, da bi komu skočili v lase, čeprav bi nas malo podražil. — Razšli smo se tedaj prav židane volje in za odhodnico še zapeli:

En glažek al' pa dva,
To nam korajžo da,
Zupca pa krompirjeva,
Poživi naj le Brumena.

Urednik „Slov. Gospodarja“, prefekt Korošec, mora imeti velikanski strah pred „Čeljsko Vahtarico“, ker je isti poslal popravek, da ni res, da bi bil on predsedoval zborovanju v Slatini, kakor je „Deutsche Wacht“ poročala. Ker piše dotični list v svoji zadnji številki, da je dal sveti Peter za Korošca pri nekem mizarju že lestvico v nebesa napraviti, radovedni smo, ako bode gospod prefekt Korošec tudi sedaj poslal

„D. W.“ popravek, da ni on tisti Korošec, ki dobi v kratkem lestvico v nebesa. — Tako „Sl. N.“

Klobase pijejo. „Sl. N.“ poroča: „Slovincu“ z dne 15. t. m. poroča neki dopisnik iz Jarenine, da je bila tamkaj letos vinska letina dokaj dobra, hvali in priporoča izvrstno kapljico ter piše h koncu: „Posebnost kličemo bratom Slovincem na Kranjskem, da pijejo poleg kranjskih klobas tudi domačo kapljico iz Slovincu“. — Mi ne moremo verjeti, da bi na Kranjskem pili klobase, kakor tudi pri nas na Štajerskem nemo domače kapljice, ampak jo pijemo, pač pa jemo „poleg“ tudi kranjske klobase. Pa brez zamere!

Kje je groš? V šoli v kozjanskem okraju izginil je nekemu učencu med poukom groš iz peresne škatljice, kar je ta s solznimi očmi naznanil takoj g. učitelju. Kje je groš? vpraša učitelj z resnim pogledom na dečke. Nihče se ne oglasi. V tem trenutku potrka nekdo na vrata in v šolo vstopi znan prijatelj učitelja ki ga je prišel obiskat. Oho, reče g. učitelj, vi ste prišli, ravno prav, da boste povedali, kdo je ukradel tukaj groš. Veste, dečki, reče nadalje, obrnjen proti istim, ta gospod namreč ve vse skrivnosti in ve tudi, kdo je ukradel groš? Toraj hitro, kdo ima groš? V tem trenutku potoči se groš izpod klopi proti učitelju . . .

Zunanje novice.

Med maševanjem znorel. V Ljubljani je bila te dni maša za ranjko cesarico. Maševal je upokojeni župnik Mayer. V začetku maše se je začel pripraviti z ministrantom, potem pa je začel upiti, da se morajo ženske s sveta spraviti. Pred mašo se ni nič poznalo, da bi bil mož zmešan, znorel je še le med maševanjem.

Hišni hlapec — in glavni dobitek. Z Dunaja se poroča, da je glavni dobitek 600.000 kron dosegla državna srečka iz l. 1860 ser. 9816. Petino te srečke je imel hišni hlapec v skladišču železnice grofa Salmana Dunaju, imenom Friderik Schuhmann ter je tako dobil 120.000 kron. O svoji sreči je zvedel Schuhmann v gostilni, v kateri je pil četrtinko vina in čital časnike. Zdaj dobiva baje vsak dan cele zavoje pisem z „ženitnimi ponudbami“.

Dvakrat se je skusila usmrtiti. V Moravski Beli cerkvi je legla pred kratkim 21letna Frančiška Benes na železnični tir, baš ko je prihajal vlak; toda strojevodji se je posrečilo ustaviti v zadnjem trenutku vlak; Dekle je zbežalo in se je vrglo zopet na tir mej zadnjima vagonoma; vlak bi jo gotovo povozil, toda potniki so opazili njeno početje ter so jo železniški uslužbenci siloma odstranili. Odpeljali so jo v deželno bolnico, ker je menda blazna.

Vrt prijateljstva. Nežna in docela ženska misel Lady Warwickova, najuplivnejša dama v angleški elegantni družbi, ima zanimiv vrtec prijateljstva. Vsak izmed njenih prijateljev je zasadil ondi drevesce, cvetico ali grm, koje je posestnica preskrbela z dopisi dotičnih sadjarjev. In sentimentalna dama se jako rada izprehaja po vrtu, tu pa tam postoji ter si oživlja spomin na one, kateri so jej dragi.

Velikansko poneverjenje. V Budimpešti se je zgodilo velikansko poneverjenje. 22 letni davčni praktikant Kecskemety je odnesel 588.000 K. Kecskemety se je že dolgo pripravljaj, da izvrši defraudacijo. To kaže okolnost, da je uničil vse svoje fotografije. 16. novembra je Kecskemety dobil nalog, spremeni davčnega slugo, ki je nesel 588.000 K v državno blagajno. Na potu je Kecskemety slugo odposlal z nekim pismom. Sluga pa mu je izročil denar, da ga nese v državno blagajno. S tem denarjem jo je Kecskemety popihal. Neki redar ga je videl peljati se na kolodvor in pravi se tudi, da je s Pragarskega Kecskemety poslal neko brzojavko, a vse zasledovanje je bilo doslej brez uspeha. 17. p. m. je peštanska policija poslala 118 detektivov na razne strani, da zasledujejo mladega, a kakor se kaže, izredno talentiranega zločinca, a v obče se misli, da Kecskemety sploh ni zapustil Budimpešte, da se je peljal na kolodvor le, da bi policijo premotil, sicer pa da je še vedno v mestu skrit.

Velikan Wilkins, ki je baje najbolj dolg človek na svetu, pohaja zdaj po Angleškem. Rodom je Amerikanec, star 26 let. Do 4 leta bil je navadne rasti, potem pa se je začel dolžiti, da je bil v 10 letu 6 šolnov visok. V 18 letu je dorastel 8 šolnov in dva palca:

Linčanje v Ameriki. Pred jednim mesecem umoril je v Balltownu zamorec Rill Moris gospo John. Takoj se je zbralo 200 linčarjev ter so zločinca vjeli. Jetnika so z verigami privezali k železnemu drogu, nanosili krog njega drv, jih polili s petrolejem in zažgali. Moris kljub groznih muk ni kričal niti ni prosil odpuščenja. Predno so ga privezali k drogu, je priznal svoj čin. On je gospo John prosil, naj mu da jesti, in ko se je poslednja okrenila, da mu prinese kruh in meso, pobil jo je na tla. na kar je oplenil hišo.

Najstarejši človek na svetu. V Atenah je umrl izmalj Chugdo star 160 let. Zapustil je 200 potomcev. Do zadnjega časa si je ohranil dober spomin in dobre zobe.

Razpok lekarne. V Moskvi se je vnela lekarna Rosenbergova; ogenj je zasačil skladišče bencina, kakih 75 kg. koje se je takoj razletelo z groznim pokom. Devet gasilcev je bilo težko ranjenih.

Ob postelji bolne matere umrl. Iz Budimpešte javljajo: Sekcijski svetnik, Štefan Hazay, je obiskal nedavno svojo bolno mater v bolnišnici rudečega križa. Tam pa ga je zadela kap, da je bil takoj mrtev.

Ogenj na železniškem vlaku. Med postajama Sosnovice in Zompkovic je nastal ogenj v nekem vagonu, v katerem je bilo 30 delavcev. Trije delavci so zgoreli, ednajst pa je smrtno nevarno opečenih.

Samomor radi ponesrečenih špekulacij. 12. p. m. so potegnili iz Dunava gospoda s prerezanim vratom; v njem so izpoznali 54letnega Josipa Knörra, ki se je preselil pred dvema letoma z nemškega na Dunaj. Takrat je premogel nad 200.000 kron. A znanci so ga pregovorili, da je začel špekulirati na borzi in tako je izgubil malodane vse svoje premoženje; ostalo

mu je le še 15.000 kron. Od tega časa je bil kakor izpremenjen; velika izguba denarja ga je gnala v obup, prerezal si je tik Dunava z britvijo vrat ter se potem menda že mrtev zgrudil v vodo.

Lastnega otroka umoril. V Gradcu je bil nedavno na smrt obsojen drvar Osvald Silly, ker je umoril svojega 5letnega sinčka Josipa. Otrok je bil že od rojstva gluhonem in hrom ter je bil zato očetu zelo na poti, zlasti, ker je imel živiti še štiri zdrave otroke, za katere je delal z največjo pridnostjo. Skušal je na vse možne načine, da bi spravil hromega in gluhonemega Josipa v kako bolnišnico, toda nikjer ga niso hoteli sprejeti, češ, da otrok ni bolan. Naposled je sklenil oče, da se iznebi siloma otroka. In storil je to na uprav grozen način. Natlačil mu je toliko ilovice v usta, da se je deček zadušil. Sosedom pa je rekel Silly, da je poslal otroka k svojim sorodnikom. A končno so vendar prišli umoru na sled; Silly je vse priznal in je bil obsojen na smrt.

Samomor 12letnega otroka. V Trstu se je zastrupila 12letna Ivana Klebec, ker jo je šivilja, pri kateri se je učila, radi malomarnega dela oštela.

Kaznovana dolžnost. Kakor znano, sta se vsled razzodbe častnega oficirskega sodišča morala dvobojevati častnika Hildebrandt in Blaskowitz, dasi bi se bila rada spravila iz lepa, ker sta se sporekla v pijanosti. Blaskowitz je dobil istega dne, ko se je hotel oženiti, v trebuh smrtnonosno krogeljo. Sedaj poročajo iz Insterburga, da je vojno sodišče nadporočnika Hildebrandta obsodilo v ječo za dve leti na trdnjavi in sekundanta Grodeckega v zapor za pet dni. Kje je logika!? Oficir se mora dvobojevati, sicer ga zapodé; če pa se dvobojuje, mora v ječo.

Ministrova žena — učiteljica. Žena bulgarskega ministra Karavelova je bila, predno se je omožila, učiteljica. Tudi po zakonu ni nehala iti v šolo poučevat, nego hodi še danes, ko je žena ministra, dan za dnevom v svoj razred.

Po nedolžnem zaprt. Leta 1890 je bil radi yohunstva in udeležbe pri tatvini vojnih črtežev v poslopju ženijskega ravnateljsta neki Robert Stiller obsojen na štiri leta težke ječe. Stiller je kazen prebil, potem pa izposloval revizijo svojega procesa. Revizijska obravnava je trajala od ponedeljka do sobote. Sodišče je razzodilo, da Stiller ni kriv, da je po nedolžnem sedel štiri leta v ječi. Državni pravdnik se je proti temu pritožil.

Američanki. Znano je, da so vjeli na Turškem lopovi ameriansko misijonarsko Stone ter zahtevajo za njo veliko odkupnino. Te dni pa sta se namenili dve bogati Američanki, da se dasti tudi na Turškem vjeti, da poskusita, kako se človek počuti v tolovajskih rokah. Preden sta se podali na Turško, vložili sta zavarovalni družbi za življenje veliko svoto denarja za odkupnino tolovajem.

Kraljica Draga. „Cris de Paris“ pripoveduje: Pred nekoliko dnevi je prišla v Beligrad tajnostna ženska, ki se je nastanila v neposredni bližini kraljevske palače. Zavita v dolgo haljo vhaja v konak (kraljevska palača) brez vsake ovire. Slučajno se je

izvedelo, da je to gospa Zieboldova, Rusinja, katera slovi radi svoje čarodejne moči ter ima pripomoči kraljici, da dobi otroka. Ta zadeva pa je sploh po mestu javna skrivnost.

Eksplozija. Iz Filadelfije brzojavljajo: Parnik „Etelka“ je videl v noči 7. p. m. 41. stopinjo severne širine in 59. stopinjo zahodne dolžine, kako se je potapljala goreča ladija. Ko je prišel parnik v bližino ni bilo o ladiji, niti o moštvu ni sluha, ni duha več.

Na smrt obsojen. Milansko protno sodišče je obsodilo necega Ludovika Grenotte-a zaradi sokrivde pri umoru kralja Umberta na dosmrtno ječo, a samo in contumaciam, ker ne ve, kje se Grenotte nahaja.

Galanten redar. Iz Dublina piše „Irish Cyclist“: Neki redar je ustavil mlado kolesarico, ker se je vozila po prepovedani poti, ter jo je pozval, naj mu pove svoje ime in stanovanje. Kolesarica je prošeče pogledala strogega varuha postave ter moledovala: „Lepo Vas prosim za to, da me ne naznanite.“ — Galantni redar pa ne obotavlja se, je namežiknil kolesarici ter dejal; „Zapisujem vselej z veseljem ime in stanovanje mladih dam, toda saj ni treba, da bi povedali pravo ime ter pravi naslov, jaz sam bi tega tudi ne storil.“

Gospodarske stvari.

O pomenu in uporabi umetnih gnojil.

Predavanje Dr. Ernesta Kramer-a, docenta na tehniški visoki šoli v Gradcu

(Dalje.)

4. Umetna kalijeve gnojila.

Gnojila, ki imajo kalij, so kalijske soli, od katerih se za gnojila rabi navadno žveplenokisli kalij in klorkalij. Le izvanredno vporablja se fosfornokisli ali solitrnokisli kalij za gnojenje. Od redilnih snovij, ki jih trebajo rastline, odjemlje in si pridržuje zemlja najmočnejše kalijske soli. Najvažnejši izmed vseh kalijskih soli in sicer posebno za Avstrijo je žveplenokisli kalij. Kakor tega pri nas v prodaji nahajamo, ima to gnojilo 90—95% čistega žveplenokislega kalija v sebi; drugih 5—10% odpada navadno na snovi, ki se mu primešujejo. Na Nemškem se prodaja ta sol v ondotnih tovarnah za umetni gnoj z imenom „dvojno-rafinovani-žveplenokisli kalij“; razven tega prodajajo se še manj vredne kalijske soli, ki nimajo toliko kalija v sebi.

Žveplenokisli kalij se v vodi precej lahko raztopi, in se mora kakor vse druge kalijske soli, polagati kolikor le mogoče blizu rastlinskih korenin. Na 1 hektar zadostuje ga 200—400 kilogramov. Cena njegova odvisna je od tega, koliko kalija ima v sebi.

Klorkalij rabijo za gnojenje najbolj na Nemškem; ker ima pa ta vedno več ali manj klornatrija (kubinske soli) primešanega in ker klornatrij čisto slabo vpliva na razvijanje rastlin, se tudi ne da najboljšo priporočati.

Konečno omenimo, naj še eno kalijsko sol, ki je za kmetijstvo posebne važnosti, namreč takozvani

kajnit. Dobivajo ga pri Stassfurtu na Nemškem in sicer na rudarski način; izkopavajo ga in ga prodajajo potem zmletega. Kajnit ima 20% žveplenokislega kalija, zraven pa še 30% žveplenokisle magnezije in 35% navadne soli. V Avstriji dobivati ga zamoremo le z dovoljenjem in zmešanega s Thomasovo žlindro z imenom „denaturovani kajnit.“

Vslednjem času je c. kr. avstrijski erar v onih kajnitskih jamah v Kaluži na Gališkem, katere so poprej enkrat že opustili, zopet jel kopati, tako da sedaj tudi v Avstriji lahko dobivamo kajnit.

Toda predaleč bi zabredli, ako bi hoteli navajati še druge razne kalijske soli, ki so na prodaj; za naše razmere je v prvej vrsti žveplenokisli kalij najbolj priporočljivo in najizvrstnejše umetno kalijevo gnojilo.

Makega pomena pa so umetna gnojila za kmetijstvo?

Umetna gnojila ne morejo nikdar in nikoli popolnoma nadomeščevati živinskega gnoja; slednji ima namreč vse rastlinske redilne snovi v sebi; umetna gnojila pa le posebno važne kakor: dušec, kalij in fosfornovo kislino. Razven tega ima živinski gnoj ono moč, da fizikalni svojstva zemlje lahko izboljšava, kar se z umetnim gnojem ne more doseči; umetni gnoj je vendar le vsled tega tem večjega pomena, ker združen z živinskim gnojem izvrstno upljiva na rastlinsko rast.

Pomen umetnih gnojil za poljedelstvo lahko zdrušimo v te le točke:

1. S pomočjo umetnih gnojil zboljšati zamoreme hitro in lahko plodovitost zemlje in dobroto poljskih pridelkov. Umetna gnojila so rastlinam, rastočim v slabi zemlji, izvrstni pripomoček, da dobro vspejajo.

Najprimernejše vrste krompirja. Ako hočemo pridelke po naših njivah zboljšati in na ta način pomnožiti dohodke iz poljedelstva, potem je treba, da izkoriščamo novejšo izkušnje, da sejemo le dobra semena in da pridelujemo take rastlinske vrste ali sorte ki bogato rode in dajejo sploh boljše pridelke kakor domače. To velja za vse kmetijske rastline še posebno pa za krompir. Znano nam je, da imamo na stotine krompirjevih vrst in da ni kmetijske rastline, ki bi bila v svojih lastnostih tako različna kakor je krompir zlasti kar se tiče rodovitnosti. Res je sicer, da je tudi pri krompirju pridelek pred vsem odvisen od dobre ali slabe letine, od gnojenja, zemlje itd., ali vendar je resnica, da različne krompirove vrste v enakih okolnostih prav različno rode. Imamo vrste ki dajejo komaj osemkratno seme nazaj, pa tudi take, ki dajejo petnajstkratni pridelek in še več. To pa ni vseeno za nas ali dobimo na 1 ha po 250 q krompirja ali pa le 125 q ali pa še celo manj. Ako si hočemo zboljšati pridelke pri krompirju, moramo pred vsem na to gledati, da pridelujemo kolikor moči rodovitne vrste, kajti čim več je pridelka, tem več je čistega dohodka. Prav tako moramo v današnjih razmerah gledati tudi na to, da pridelujemo krompir, ki je trden proti boleznim, ki ne gnije in ne trpi po krompirjevi plesni. Znano nam je, da krompir

napadajo posebno v mokrih letih razne bolezni na krompirju. Med temi je posebno nevarna krompirjeva plesen, tisti palež, ki v kratkem času uniči cimo in se razširi tudi na gomolje. Proti tej bolezni imamo precej dobro sredstvo v pravočasnem kropnjenju z raztopino modre galice in apna; ali kakor nas uče dosedanje izkušnje, ni pričakovati, da bi se naši gospodarji tako poprijeli tega škropljenja, kakor so se ga poprijeli pri trtah. Mnogo je pa tudi takih bolezni pri krompirju, ki napadajo le gomolje in se v vlažnih letih razširjajo le po zemlji. Zaraditega nam proti vsem tem boleznim ostane kot najvažnejši pripomoček to, da sadimo vrste, ki so trdne in ne občutljive za take bolezni. Seveda je pri odbiranju krompirjevih vrst gledati tudi še na druge dobre lastnosti, zlasti na to, da so okusne in cenjene v trgovini in da se dobro ohranijo čez zimo in ostanejo okusne do novega pridelka. Če pregledujemo naše domače vrste, vidimo, da ne ustrezajo tem zahtevam, ker so ali premehke in preveč občutljive za bolezni, ali nam pa dajo le srednje pridelke. Naš domač rumeni krompir ima to napako, da je močno podvržen gnilobi in da tudi premalo rodi. Res, da je prav okusen, ali to ne zadostuje v današnjih razmerah. Tudi ribničan je močno opešal. Ta vrsta je sicer sloveča zaradi svojega dobrega okusa, ali kaj nam pomaga dobor okus, če pa premalo rodi in nam še ta pridelek rad gnije? V zadnjih letih se je pri nas močno razširil ameriški krompir onejidovec, in sicer po vsi pravici. Ta krompir močno rodi, je okusen in trden proti boleznim in zasluži, da ga tudi naprej pridelujemo. Po nekterih krajih se je pa že precej sprevrgel in bo treba seme nanovo dobiti, da se ohrani njegova bogata rodovitnost. Prav rodoviten je tudi orjaški modri krompir, ki se pa za saditev ne priporoča, ker postane pozimi na enem koncu popolnoma steklast (glazast, žajfast). Takisto malovreden je krompir carinja, ki se je že tu in tam začel saditi. Ta krompir je zelo debel in navidez prav rodoviten, vresnici je pa rodovitnost njegova le srednja, okus pa prav slab. Razen tega je ta vrsta tudi gnilobi podvržena. Prav dobro se pa sponaša Agnelijev biser, ki se že nekaj let sadi pri naprednejših gospodarjih. Ta vrsta se odlikuje po svoji bogati rodovitnosti, po dobrem okusu in po svoji trdnosti nasproti raznim boleznim, in zasluži zaradi tega, da jo tudi še naprej pridelujemo. Te vrste so pri nas najbolj razširjene, in zato sem jih tudi na krotko označil. Kakor rečeno, imamo pa na stotine drugih vrst, ki se nam prigoročajo zastran svojih odličnih lastnostij. Da se prepričamo o prednosti teh vrst, zlasti takih, ki so v zadnjem času vzgojene, je potrebno, da delamo poskušnje kajti le pravilno napravljene poskušnje nam kažejo, katera vrsta je za naše kraje primerna in katera ne.

(Konec prihodnjič.)

Loterijske številke.

Trst, dne 16. novembra: 32, 39, 27, 76, 25.
 Gradec, dne 23. novembra: 44, 22, 63, 52, 67.

Stev. 47440.

Razglas.

Z ozirom na razglas deželnega odbora od oktobra meseca letošnjega leta števil. 39232 zadevajoč naročitve na ameriške trte iz združenih držav in deželnih trtnic, se tem potom daje na splošno znanje, da je deželnemu odboru na razpolago stoječi trsni material že popolnoma pošel, se toraj na še dohajajoča naročila ne bode zamoglo nič več ozirati.

GRADEC, dne 23. novembra 1901.

Od štajerskega deželnega odbora.

Učenec se sprejme

v trgovino pri Vidu Mory-Ju trgovcu v Šmihelu nad Pliberkom.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

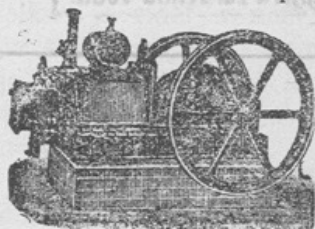
Dva kovaška učenca ki sta okoli 17 let stara, in imata veselo se učiti kovačije (motke, sekire izdelovati), sprejmeta se v učenje na tri leta. Hrano obleko in bolniško kaso ves čas prosto. Vpraša se pri: Franc Pristovniku kovaču v Oplotnici pri Poličanah.

A. d. Hochejerja

glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil
(Marienfelder Motoren- und Locomobilen-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mestne železnice „Josefstädterstrasse.“
Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom,
špiritom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljene za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerni za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatilne priprave. — Mlatilnice od Hofherrja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

■ Ceniki brezplačno in poštne prosto. ■ 106

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:
najfinejše namizno in jedilno olje, sadni in vinski jesih, jeshovo esenco in kislino, kiselu vedo: rogačko, radinsko, in königsbruner, pivo v steklenicah in sodčkah „Bratov Reininghaus“ v Gradci, prav dobor švicarski sir, salami, špeh papriciran, harinke, celi in sekani špeh, svinjsko mast. „Monte Christo“, najfinejši želodčni liker, moko iz parnih mlinov, kavo, čaj, sladkor, kakao, čokolado, rum, slivovko, vinski cvet, vsakovrstne dišave (Gewürze) i. t. d.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

Za oskrbovanje živinske trgovine

in govodoreje posebno ugodno pripravno posestvo ležeče v ptujski okolici, v središču šestih, mnogoštevilno obiskanih sejmov, blizu hrvaške meje, se proti najugodnejšim pogojem proda, tudi se proda dobro ohranjena strešina (Dachstuhl). Povpraša se pri upravnistvu „Štajerca“. 299

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:
klajno apno, „Flora“ in „Gloria“ živinski redilni prašek, mrcesni prašek, lim za muhe, papir za muhe, pravi ameriški, cement roman in portland, strešni lep, kôtran, karbolinej, firnis, lak za tla, železo, pohištvo, vozove in usnje, oljnate barve za slikarje in hiše, kvarte za igrati in razglednice, špirit za goret, penzelne in krtače, štopelne, mast za čevlje in vozove.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

Išče se viničar

za slovenjograško okolico, ki je priden, zanesljiv, govori nemški in ima 3—4 delavne osebe. Nastopi se takoj. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Štajerca“. 332

Fritz Rasch

trgovina s knjigami
in papirjem

v Celji

priporoča svojo veliko zalogo šolskih knjig in pisalnih potrebščin, kakor tudi molitvenih knjig, koledarov in zabavnih spisov v največji izbiri in po najnižjih cenah. 259

Heinrich Mauretter

v Ptuj, florjanski trg

priporoča svojo najbolje sortirano zalogo
špecerije, vina v steklenicah in delikates
po najnižjih cenah. Proseč za mnogošteviln
obisk se beleži

vsim spoštovanjem

305

Heinrich Mauretter.

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stan
proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgov
skem svetu, to je za samo

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

URO

s triletnim jamstvom. Vrhu tega dobi vsak naročitelj elegantn
fino fačonirano verižico brezplačno priloženo. Ako bi ura n
ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino
zastopstvo za švicarske ure v Krakovu J
poštno predalo št. 29. 307

Pozornost!!! Colnine prosto!!! Pozornost!!!

Prekosi vsako konkurencu.

Mi pošljemo vsakomur „Colnine prosto“ 3 m štofa dobre
močne kvalitete, za kompletno jesensko moško obleko svetl
ali temno, gladko, progasto ali karirano za pod srmatno cen
od gl. 2.30, kakor 3 m črn. kamgarna kompl. elg. mošk
salonsko obleko gl. 3.70 Dalje en kompl. jesenski ali zimsk
moški površnik, dober, kodričasti štof za ceno od gl. 3.30
vse colnine prosto.

Naše oznanilo se opira na strogi basis, od kojega bonitete
naj se vsakdo prepriča in je risika popolnoma izključena, ke
se neprikladno zadovoljno ramenja ali denar nazaj pošlje! Do
bavlja se proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej vpošlje
samo in edino skoz Jungwirth's Expeditionshaus Krakau
Postfach Nr. 29. 328

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jaje?

več in boljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trpežno vprežno živino?

potem primešujte k krmi Barthelovo poklajno
apno.

za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal.
Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju

X. Keplergasse 20.

Zaloga je tudi pri Adol
Sellinschegg-u v Ptuj
in Franc Kupnik-u
v Konjicah.

350

Trgovina

z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikatesami in mineralno vodo.

TRAUN & STIGER v Celji.

263

Najizvrstnejši in priznано najboljši
plugi iz jekla na 1-, 2-, 3- in 4-rezala,
brane za travnike in mah, razdeljene in diagonalne,
 poljski vačarji, obročasti in iz gladke plehovine,
stroji za sejanje „Agricola“,
stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito,
 grablje za seno in žetev, za obračanje mrve,
 patentovani sušilni aparati za sadje, prikuho i. t. d.
Preše za vino in sadje, kakor tudi za vsako porabo,
 mlini za sadje in grozdje,
 stroji za obiranje grozdja,
stroje za rezanico, na valjčkih in z mazljivimi tečaji, jako lahko za goniti pri čimur se prihrani 40% moči.
Mline za debelo moko,
 reznice za repo.

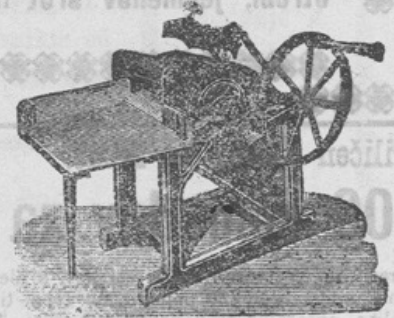

Ustanovljene 1872.

stroji za mlatiti s patentovanimi valjčkimi, okroglimi in mazljivimi tečaji na roko, na vitál in za na par.
 za naprego 1 do 6 živinčet.

víteli (kupje)
 Najnovejši mlini za čiščenje žita trijerji za roškanje turšice.

Samotvorne patentovane brizgalnice za pokončavanje grenkulje in trtne uši
„Syphonia“, prenesljive štedilne peči,
 parniki za krmo,
 preše za seno in slamo na roko, pritriljive in za prepeljati,
 kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeljuje garantovano po najnovejši in pripoznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Co.

C. kr. izklj. priv. tovarne za poljedelske stroje, livarno železa in fužine na par.

Dunaj, III/ Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

Odlikovana s črez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetilnami na vseh večjih razstavah.

Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno — Zastopniki in predajalci se radi sprejmó.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

98

Josef Gspaltl zlatar, srebrar, optiker in trgovina z urami v PTUJU

priporoča svojo največjo obilno sortirano zalogo, vedno najnovejših in najsolidnejših dragotin, zlatnine, srebrnine in blago kristofle kineškega srebra, vsake vrste nanosnikov (Zwicker) in očalov, tudi po zdravniških predpisih, stekla za brati, lupe (Loupen), termometre, barometre, aueroides, aräsmeter, zdravniške maksimalne, vsakovrstne klosterneburške vage za tekočine, za vino, žganje, mošt itd. po različnih cenah. — Dalje svojo veliko zalogo dobro reguliranih švicarskih žepnih ur, zlatih, srebrnih, tula in nikelastih, samo dobrega izdelka najboljših firm in mark proti večletni garanciji po najzmernejših cenah. — Vsakovrstni lišp, ure, stare srebrne in rimske bronaste denarje, starovino, pristne bisere in kamne, hortensilber in drugo, sprejema po najvišjih cenah v zamenjavo, ali tudi kupi. — Prevzame vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila in graverska dela, ki se vsakomur v popolno zadovoljnost v lastni delavnici solidno izvrše.

219

C. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvršten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznано izvršno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

111

Dobre ure in po ceni

proti 3 letni pisemni garanciji, prodaja in razposilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem posloplju.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.

Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.

Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.

Dobre stenske ure z bitjem od gl. 2.50 višje.

Dobre pendel-ure z bitjem ur od gl. 6.50 višje.

Pristne sreberne verižice od gl. 1.20 višje.

Pristne sreberne poročne prstane, par od gl. —80 višje.

Nikelnaste ure, budilke od gl. 2.— višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebrnino, ter optično blago, kakor tudi vse v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni.

14

Christof Mösslacher

Vrba pri Vrbskem jezeru.

Z današnjim naznanjam, da sem samoprodajo svojega desertnega siru (Wörther Dessert-Käse) podelil gospodu **Henriku Maureter-ju**, trgovca s špicerijo vinom in delikatesami v Ptuju na florijanskem trgu. Za izvršno kvaliteto se najbolje skrbi.

316

Spoštovanjem Ch. Mösslacher.

JOS. ORNIG

v Ptuju

prodaja premog (Steinkohle) po najnižji ceni.

Tam se dobi tudi sol, moka, kaša, riž, otrobi, ječmenov šrot in drugo blago.

340

Priličen nakup za Božič. Čudovito po ceni.
400 komadov za l. gld 80 kr.

1 dražestno pozlačena ura z verižico, s 3letnim jamstvom, 6 kom. prima žepnih rut, 1 svetovno patentovani žepni tintnik od nikla, 1 mičen album za slike, obsezajoč 36 najlepših slik sveta, 1 mašina za računiti „Patenta“, katera izračuni samo najtežje eksemble, k temu eno navodilo, 1 spisovnik za pisma, poraben za vsakogar, 5 kom. najlepših razglednic, 5 kom. čudovitih prerokovanj egiptovskih prerokovalcev, ki vzbujajo veliko smeha, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumb iz double-zlata patentovana zapona 3%, zlata, 1 prijetno dišeče toaletno milo, 1 fino žepno zrcalo, 1 prakt. žepni nožič, 1 ff nastavek za smotke z jantarom, 1 moderni moški prstan s imit. zlahtnim kamnom, 20 komadov pisarniških predmetov in še 300 raznih v gospodinjstvu neizogibno potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej pošlje, samo 1 gld. 80 kr. skoz razpošiljavnico Ch. Jungwirth, Krakav, A. Risiko izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

341

Haloško vino lastni pridelek iz leta 1899 liter 42 vin., iz leta 1900 liter 45 vin., iz leta 1901 liter 36 vinarjev, prodaja na debelo **Roza Wessely** v Ptuju, Kanižno predmestje štev. 85.

344

Giht- in reumatismus-eter.

Ta v „Mohren“-lekarni v Radgoni največ iz na telo okrepevalno delujočim aromatičnim zdravilnim sredstvom pripravljeni eter se kot bolečine olajšajoče mazilo najbolje priporoča. Cena ene steklenice z natančnim porabnim navodilom velja 50 kr ali 1 krono.

S pošto proti poštnem povzetju (Nachnahme) se manj kot 2 steklenici ne razpošiljajo.

323

Viničar

ki se razume na nove ameriške nasade in ima 3 do 4 ali več svojih delavnih oseb, se takoj ali pa pozneje sprejme.

Vpraša se pri g. 345

Kratzer-ju v Ptuju, Hebergasse štev. 1.

V najem se vzame

prostor za štacuno. Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na upravnistvo „Štajerca“ v Ptuju. 349

Umetna gnojila.

Fabrika kemičnih izdelkov v Hrastniku priporoča za pomladno setev svoj rudninski

superfosfat

z 12 do 14% v vodi raztopljive fosforne kisline, kateri je nasproti vedno se podražujoči Thomas-ovi žlindri, vsled hitrejšega učinka, daleč presegajo in vrhu tega skoz precejšno vsebino gipsa za na apnu revna tla neobhodno potreben.

347

Unv. med.

dr. Aleksander Forstner
pl. Billa

nastanil se je kot praktični zdravnik
u Velenju
v hiši gospe Skubic.

351

Andropogon

postavno zavarovano dokazano najboljšo

sredstvo za rastenje las.

Zdravniško priporočeno. Uspeh zajamčen. Izdelovanje in glavna razpošiljalnica:

P. Herrmann

v Zg. Pulskavi na Štajerskem. (Ober-Pulsgau in Steiermark).

Dobiva se v steklenicah po 3 krone tudi pri firmi:
Brata Slawitsch v Ptuju. 348

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuj.

 Letni sejmi:

(Kramarski, živinski in lesni sejmi)

23. dne aprila, 5. dne avgusta in 25. dne novembra.

 Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra meseca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

 Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

 Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino. Ob zgoraj navedenih dneh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Mestni urad v Ptuj.

Župan:

J. Ornig.

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem posloppju, Ringstrasse štey. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nima obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560-42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nima, menična posojila s 5½% nima in zastavna posojila proti 5% nima obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daja v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamorejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštno hranilnice na račun štey. 807-870 zvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. ogerške banke.
7. Kreditno in posojilno društvo «Celjske mestne hranilnice» daja menična posojila proti 5½% nima obrestmi.
8. Uradne ure za strauke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Prodaja in prevzetje
vsakovrstnih popravil
optičnega blaga
kakor nanosnikov (Zwicker)
očalov, barometrov, termo-

metrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju
trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v **Ptaju** v gledališkem posloppju. 182

Ptuj, meseca oktobra 1901.

P. n.

Usojam si slavnemu občinstvu uljndno naznaniti, da sem na **glavnem trgu** nasproti Sellinschegg-u otvorila **trgovino z usnjem** in potrebsčinami. Trudila se bodem, cenjene odjemalce z najboljšim blagom po najnižjih cenah postreči. Prevzamem tudi vsakovrstne kože v najboljše in najcenejše izdelovanje ter kupujem vsakovrstne kože po najvišjih cenah.

335 **Marija Skubitz.**

Sadna drevesa

iz preskušanih lastnih dreyesnic in sicer: jabolke po K 1.— do K 140; hruške po K 120 do 160. — Iz boren jabolčnik iz lastnih kletij od 14 do 18 vinarjev za liter ponuja **Oskrbništvo Marenberg** (Gutsverwaltung Mahrenberg). Tam dobijo se tudi jorkširski plemenski prašiči. 334

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

Adolf Sellinschegg

špecerijska trgovina „k zelenemu vencu“

v Ptaju

kupuje vedno

vsakovrstno frišno sadje,

jabolka, hruške, slive, breskve, kutne, kostanj, orehe, grozdje, frišna jajca, krompir, luk, česen, vsakovrstni fižol, maslo, surovo maslo (puter), med (Schleuderhonig), čebelni vosek, posušene jedilne gobe, hren in drugo zelenjavo; potem laneno in repno seme, živo in pitano perutnino, suhe hruške, suhe črešnje, suhe slive in jabolčne krlje.

Use to po visokih cenah.

292

Brata Slawitsch

v Ptaju.

priporočata izvrstne **šivalne stroje** (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K	— h
Singer Medium	90	— ”
Singer Titania .	120	— ”
Ringschifchen .	140	— ”
Ringschifchen za		

krojače 180 ” — ”

Minerva A 100 ” — ”

Minerva C za krojače 160 ” — ”

Howe C za krojače in čevljarje 90 ” — ”

Cylinder Elastik za čevljarje 180 ” — ”

Deli (Bestandtheile) za vsakorstne stroje. Cene po pogodbi na obroke (na rate). Cenik brezplačno. 312

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

z zeleno nunsko varstveno znamko 12 malih ali 6 velikih steklenic K 4 — poštine prosto.

A. Thierry-ja Centifolien-mazilo za rane
2 lončka K 3.50 poštine prosto razpošilja proti plačilu v gotovini

A. Thierry-jeva lekarna „pri Angelju“ v Pregradi
pri Rogatec-Slatina.

Dunaj, centralni depo: lekarnar C. Brady Fleischmarkt 1

Budapešta: lekarna J. v. Török in dr. Egger.

Zagreb: lekarna S. Mittelbach.

Na drobno dobiva se poovsod. 137

Tisk: W. Blanke v Ptaju.